Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

**TER BESLISSING**

[redacted]

Aan Minister van SZW en Minister van WenP

**Datum**
22 juni 2026

nota

Eerste voortgangsbrief modernisering vorderingenbeleid

**Onze referentie**
2026-[redacted]

**Opgesteld door**
[redacted]

**Bijlage(n)**
4

## Aanleiding

De minister van SZW heeft in het commissiedebat van 21 januari 2026 over de WIA-problematiek[1] aan de Kamer toegezegd dat er voor de zomer een voortgangsbrief komt over de modernisering van het vorderingenbeleid. Aanleidingen zijn gelegen in het programma Vereenvoudiging inkomensondersteuning voor mensen (VIM)[2] en het onderzoek 'Effecten van het terugvorderingsbeleid'[3] van Ipsos I&O. De modernisering heeft als doel een evenredig vorderingenbeleid tot stand te brengen. Met deze nota wordt u gevraagd de voortgangsbrief te ondertekenen en te versturen.

## Geadviseerd besluit

De voortgangsbrief ondertekenen en laten versturen naar de Tweede Kamer.

## Kernpunten

- Het voornemen is om het vorderingenbeleid te moderniseren via een wetsvoorstel + actualisering van Regeling terugvordering geringe bedragen.
- Het wetsvoorstel bestaat uit drie hoofdonderwerpen:
    - Een wettelijk kader voor het herzien en nabetalen van uitkeringen bij eigen fouten van uitkeringsinstanties;
    - Oplossing voor keteneffecten door nabetalingen;
    - Verduidelijking wettelijk kader van vorderingen op erfgenamen.
- Planning is inwerkingtreding per 1-1-29. Er zijn impactscans uitgevraagd bij de uitvoeringsorganisaties. Streven is om in de tweede helft van het jaar in internetconsultatie te gaan en uitvoeringstoetsen uit te vragen.

## Toelichting

*Herzien en nabetalen van uitkeringen bij eigen fouten van uitkeringsinstanties*

- De meeste socialezekerheidswetten bevatten geen expliciete herzienings- en nabetalingsbevoegdheid. Het wetsvoorstel beoogt hier een bevoegdheid van te maken in de situatie waarin een uitkering te laag is vastgesteld door een fout van de uitkeringsinstantie. Dit creëert rechtszekerheid en duidelijkheid in het beleid rondom nabetalen.
- Nabetalen is staande praktijk, dus er zijn geen budgettaire gevolgen.

[1] Kamerstukken II, 2025/26, 26448, nr. 867.
[2] Kamerstukken II, 2024/25, 26448, nr. 849.
[3] Effecten van het terugvorderingsbeleid | Rijksoverheid.nl

*Oplossing voor keteneffecten door nabetalingen*

- Als een uitkeringsinstantie nabetaalt, kan dat gevolgen hebben voor het recht op en de hoogte van andere inkomensafhankelijke regelingen die iemand ontvangt (= keteneffecten). Dit kan voor betrokkenen negatieve financiële gevolgen hebben en leiden tot stress en onzekerheid (zie bijlagen). Idee is daarom om bepaalde nabetalingen uit te zonderen van het toetsingsinkomen van inkomensafhankelijke regelingen.
- Er zijn middelen vrijgemaakt bij SZW, BZK en VWS voor zowel de structurele kosten als de implementatiekosten van de beoogde oplossing.

*Verduidelijking van het wettelijk kader van vorderingen op erfgenamen*

- Terugvordering: Er wordt onderzocht op welke manier het wettelijk kader, betreffende het terugvorderen van schulden na overlijden, geüniformeerd kan worden, om zo de uitvoering van de uitkeringsinstanties te vereenvoudigen en erfgenamen duidelijkheid te bieden.
- Nabetaling: Uitkeringen (en daarmee nabetalingen) horen niet bij anderen dan de betrokkene terecht te komen. Dit is in de socialezekerheidswetten echter niet geëxpliciteerd, wat in de praktijk tot onduidelijkheid leidt. Voorstel is om te onderzoeken of met het wetsvoorstel kan worden geregeld dat in beginsel niet nabetaald wordt aan erfgenamen. Dit is in lijn met uw besluit op de nota 'Nabetalen na overlijden' van 13 mei 2026.
- Voor zowel de terugvordering als de nabetaling moeten de budgettaire effecten nog bezien worden. De verwachting is dat deze effecten klein zullen zijn. Hier is op dit moment nog geen dekking voor.

*Regeling terugvordering geringe bedragen*

- Deze regeling geeft uitkeringsinstanties de bevoegdheid om af te zien van verplichte terugvordering, mits het terug te vorderen bedrag een door de minister vastgesteld maximumbedrag niet overschrijdt. Er wordt verkend of het wenselijk is om de beoordeling niet per kalenderjaar, maar per vordering te laten plaatsvinden. Als de beoordeling per vordering wordt gedaan, is het noodzakelijk het huidige drempelbedrag te heroverwegen.
- Voor de regeling terugvordering geringe bedragen zijn de budgettaire effecten naar verwachting klein. Hier is nog geen dekking voor.

*Bruto/netto problematiek*

- Waar mensen hun uitkering netto, na afdracht van loonheffing, krijgen uitgekeerd, moeten zij deze bruto terugbetalen als de terugbetaling de jaargrens overschrijdt. Het voornemen was om bij UWV een pilot uit te voeren om vorderingen te matigen met de hoogte van de loonheffing.
- Door wegvallen van de financiële middelen (elders ingezet tijdens voorjaarsbesluitvorming) voor de pilot is besloten om op de korte termijn niet verder te werken aan dit onderwerp. Over een paar jaar wordt bezien wat dan de omvang en ernst van de problematiek is, gelet op wijzigingen die worden gerealiseerd met o.a. het wetsvoorstel Handhaving sociale zekerheid[4].

[4] Kamerstukken II, dossier 36785.

**Bijlagen**

| Volgnummer | Naam | Actie | Informatie |
|---|---|---|---|
| 1 | Voortgangsbrief | Verzenden aan TK | |
| 2 | Eindpresentatie keteneffecten van nabetalingen | Verzenden aan TK | Resultaten van het onderzoek uitgevoerd door Optimalistic. |
| 3 | Nabetalingen, keteneffecten en dempingsroutes | Verzenden aan TK | Resultaten van het onderzoek uitgevoerd door Optimalistic. |
| 4 | Presentaties keteneffecten van nabetalingen | Verzenden aan TK | Resultaten van het onderzoek uitgevoerd door Optimalistic. |

**Datum**
22 juni 2026

**Onze referentie**
2026-

MWP akkoord [redacted] 1

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

**TER BESLISSING**

[redacted]

Aan Minister van SZW en Minister van WenP

**Datum**
22 juni 2026

# nota

Eerste voortgangsbrief modernisering vorderingenbeleid

**Onze referentie**
2026-[redacted]

**Opgesteld door**
[redacted]

**Bijlage(n)**
4

## Aanleiding

De minister van SZW heeft in het commissiedebat van 21 januari 2026 over de WIA-problematiek[1] aan de Kamer toegezegd dat er voor de zomer een voortgangsbrief komt over de modernisering van het vorderingenbeleid. Aanleidingen zijn gelegen in het programma Vereenvoudiging inkomensondersteuning voor mensen (VIM)[2] en het onderzoek 'Effecten van het terugvorderingsbeleid'[3] van Ipsos I&O. De modernisering heeft als doel een evenredig vorderingenbeleid tot stand te brengen. Met deze nota wordt u gevraagd de voortgangsbrief te ondertekenen en te versturen.

## Geadviseerd besluit

De voortgangsbrief ondertekenen en laten versturen naar de Tweede Kamer.

## Kernpunten

- Het voornemen is om het vorderingenbeleid te moderniseren via een wetsvoorstel + actualisering van Regeling terugvordering geringe bedragen.
- Het wetsvoorstel bestaat uit drie hoofdonderwerpen:
  - Een wettelijk kader voor het herzien en nabetalen van uitkeringen bij eigen fouten van uitkeringsinstanties;
  - Oplossing voor keteneffecten door nabetalingen;
  - Verduidelijking wettelijk kader van vorderingen op erfgenamen.
- Planning is inwerkingtreding per 1-1-29. Er zijn impactscans uitgevraagd bij de uitvoeringsorganisaties. Streven is om in de tweede helft van het jaar in internetconsultatie te gaan en uitvoeringstoetsen uit te vragen.

## Toelichting

*Herzien en nabetalen van uitkeringen bij eigen fouten van uitkeringsinstanties*

- De meeste socialezekerheidswetten bevatten geen expliciete herzienings- en nabetalingsbevoegdheid. Het wetsvoorstel beoogt hier een bevoegdheid van te maken in de situatie waarin een uitkering te laag is vastgesteld door een fout van de uitkeringsinstantie. Dit creëert rechtszekerheid en duidelijkheid in het beleid rondom nabetalen.
- Nabetalen is staande praktijk, dus er zijn geen budgettaire gevolgen.

---

[1] Kamerstukken II, 2025/26, 26448, nr. 867.
[2] Kamerstukken II, 2024/25, 26448, nr. 849.
[3] Effecten van het terugvorderingsbeleid | Rijksoverheid.nl

# Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Eerste voortgangsbrief modernisering vorderingenbeleid

## Pagina: 1

Nummer: 1 Auteur: Aartsen, A.A. Onderwerp: Tekst plaatsen Datum: 7-7-2026 13:48:33

MWP akkoord

*Oplossing voor keteneffecten door nabetalingen*

- Als een uitkeringsinstantie nabetaalt, kan dat gevolgen hebben voor het recht op en de hoogte van andere inkomensafhankelijke regelingen die iemand ontvangt (= keteneffecten). Dit kan voor betrokkenen negatieve financiële gevolgen hebben en leiden tot stress en onzekerheid (zie bijlagen). Idee is daarom om bepaalde nabetalingen uit te zonderen van het toetsingsinkomen van inkomensafhankelijke regelingen.
- Er zijn middelen vrijgemaakt bij SZW, BZK en VWS voor zowel de structurele kosten als de implementatiekosten van de beoogde oplossing.

*Verduidelijking van het wettelijk kader van vorderingen op erfgenamen*

- Terugvordering: Er wordt onderzocht op welke manier het wettelijk kader, betreffende het terugvorderen van schulden na overlijden, geüniformeerd kan worden, om zo de uitvoering van de uitkeringsinstanties te vereenvoudigen en erfgenamen duidelijkheid te bieden.
- Nabetaling: Uitkeringen (en daarmee nabetalingen) horen niet bij anderen dan de betrokkene terecht te komen. Dit is in de socialezekerheidswetten echter niet geëxpliciteerd, wat in de praktijk tot onduidelijkheid leidt. Voorstel is om te onderzoeken of met het wetsvoorstel kan worden geregeld dat in beginsel niet nabetaald wordt aan erfgenamen. Dit is in lijn met uw besluit op de nota 'Nabetalen na overlijden' van 13 mei 2026.
- Voor zowel de terugvordering als de nabetaling moeten de budgettaire effecten nog bezien worden. De verwachting is dat deze effecten klein zullen zijn. Hier is op dit moment nog geen dekking voor.

*Regeling terugvordering geringe bedragen*

- Deze regeling geeft uitkeringsinstanties de bevoegdheid om af te zien van verplichte terugvordering, mits het terug te vorderen bedrag een door de minister vastgesteld maximumbedrag niet overschrijdt. Er wordt verkend of het wenselijk is om de beoordeling niet per kalenderjaar, maar per vordering te laten plaatsvinden. Als de beoordeling per vordering wordt gedaan, is het noodzakelijk het huidige drempelbedrag te heroverwegen.
- Voor de regeling terugvordering geringe bedragen zijn de budgettaire effecten naar verwachting klein. Hier is nog geen dekking voor.

*Bruto/netto problematiek*

- Waar mensen hun uitkering netto, na afdracht van loonheffing, krijgen uitgekeerd, moeten zij deze bruto terugbetalen als de terugbetaling de jaargrens overschrijdt. Het voornemen was om bij UWV een pilot uit te voeren om vorderingen te matigen met de hoogte van de loonheffing.
- Door wegvallen van de financiële middelen (elders ingezet tijdens voorjaarsbesluitvorming) voor de pilot is besloten om op de korte termijn niet verder te werken aan dit onderwerp. Over een paar jaar wordt bezien wat dan de omvang en ernst van de problematiek is, gelet op wijzigingen die worden gerealiseerd met o.a. het wetsvoorstel Handhaving sociale zekerheid[4].

[4] Kamerstukken II, dossier 36785.

**Bijlagen**

| Volgnummer | Naam | Actie | Informatie |
|---|---|---|---|
| 1 | Voortgangsbrief | Verzenden aan TK | |
| 2 | Eindpresentatie keteneffecten van nabetalingen | Verzenden aan TK | Resultaten van het onderzoek uitgevoerd door Optimalistic. |
| 3 | Nabetalingen, keteneffecten en dempingsroutes | Verzenden aan TK | Resultaten van het onderzoek uitgevoerd door Optimalistic. |
| 4 | Presentaties keteneffecten van nabetalingen | Verzenden aan TK | Resultaten van het onderzoek uitgevoerd door Optimalistic. |

**Datum**
22 juni 2026

**Onze referentie**
2026-[redacted]